VERSLO STARTO PAKETAS

Trakų rajonas · 2026

Viskas, ką reikia žinoti pradedant verslą – žingsnis po žingsnio

Parengė: Trakų turizmo ir verslo informacijos centras (TVIC)
trakaitic@trakai.lt , +370 528 51934 , trakai-visit.lt
Karaimų g. 41, Trakai

Dokumentas parengtas remiantis 2026metų vmi.lt · sodra.lt · registrucentras.lt duomenimis

Šis paketas skirtas kiekvienam, kuris svarsto pradėti verslą Trakų rajone – nesvarbu, ar tai pirmoji verslo idėja, ar jau turite patirties ir ieškote konkrečių žingsnių.
Pakete rasite viską: kaip patikrinti idėją, pasirinkti tinkamą verslo formą, susitvarkyti dokumentus, sužinoti apie leidimus, mokesčius ir finansavimą. Informacija pritaikyta Trakų rajono specifikai ir atnaujinta pagal 2026 m. duomenis iš oficialių šaltinių: vmi.lt, sodra.lt, registrucentras.lt.
Trakų rajonas turi išskirtinį potencialą – kurortinės zonos statusas, garsus paveldas, didžiuliai turistų srautai ir artumas Vilniui sukuria palankią aplinką daugeliui verslo krypčių.

Konsultacija nemokama: kilus klausimų bet kuriame etape – kreipkitės į Trakų TVIC. Esame šalia.

1. Kodėl verta kurti verslą Trakų rajone?

Trakų rajonas – tai ne tik žinomas turistinis kraštas, bet ir strategiškai palanki verslo aplinka su išmatuojamais pranašumais.

- Strateginė vieta – mažiau nei 30 km nuo Vilniaus. Klientai, tiekėjai, partneriai – visi pasiekiami greitai.
- Didelis lankytojų srautas – Trakų rajone kasmet apsilanko šimtai tūkstančių turistų iš Lietuvos ir užsienio.
- Neišnaudotos nišos – daug verslo idėjų Trakų rajone dar nėra realizuotos. Vietinė rinka atvira.
- Palankus reguliavimas – savivaldybė teikia paramą smulkiajam verslui, galioja mokesčių lengvatos.

Verslo kryptys, turinčios didžiausią potencialą Trakų rajone:

- Apgyvendinimas ir poilsis – viešbučiai, sodybos, kempingai, apartamentai.
- Gastronomija ir vietiniai produktai – restoranai, kavinės, tradiciniai produktai.
- Aktyvus laisvalaikis – nuoma, ekskursijos, dviračiai, vandens pramogos.
- Pramogos šeimoms – edukacijos, žaidimų erdvės.
- Sveikatingumo paslaugos – SPA, masažas, wellness centrai.
- Skaitmeninės ir kūrybinės industrijos – galima dirbti ir kurti Trakų rajone.

Trakų rajono geografija ir seniūnijos

Trakų rajonas apima 8 seniūnijas: Trakų miesto, Lentvario, Aukštadvario, Rūdiškių, Onuškio, Paluknio, Senųjų Trakų ir Grendavės. Kiekviena turi savo specifiką – verslo idėja, tinkama Trakų miestui tiktų ir Aukštadvaryje, tačiau Grendavės ar Paluknio seniūnijose reikėtų pasirinkti kitokią verslo idėją.

Svarbu: Jei planuojate veiklą Trakų istorinio nacionalinio parko arba Aukštadvario regioninio parko teritorijoje – kreipkitės į parko direkciją PRIEŠ investuodami. Tai privaloma žingsnis.

2. Nuo idėjos iki veikiančio verslo – 10 žingsnių

1 žingsnis. Išsigryninkite verslo idėją

Prieš imantis bet kokių dokumentų ar registracijų, reikia aiškiai suformuluoti, ką planuojate daryti. Atsakykite į keturis klausimus:

1. Ką siūlote? Kokia prekė ar paslauga?
2. Kam siūlote? Kas jūsų klientas – turistai, vietiniai gyventojai ar verslas?
3. Kokią problemą sprendžiate arba kokį poreikį tenkinsite?
4. Kodėl klientai pasirinks būtent jus, o ne konkurentą?

Patarimas: Gebėkite savo idėją apibūdinti vienu sakiniu. Pavyzdžiui: „Gaminu tradicinius medinius suvenyrus ir pardavinėju turistams prie Trakų pilies."

2 žingsnis. Patikrinkite rinką

- Pasivaikščiokite po Trakus – pažiūrėkite, kas jau veikia jūsų srityje.
- Peržiūrėkite Booking.com, Google Maps, Facebook – ką ir kaip siūlo kiti.
- Paklauskite potencialių klientų – ar jie mokėtų už tai, ką siūlote?
- Įvertinkite sezoniškumą – ar verslas veiks visus metus ar tik vasarą?

3 žingsnis. Susidėliokite paprastą verslo planą

Verslo planas neturi būti sudėtingas. Pakanka atsakyti į šiuos klausimus:

- Kiek pinigų reikės pradžiai?
- Iš kur juos gausite – santaupos, paskola, parama?
- Kokios bus mėnesinės išlaidos ir pajamos?
- Kiek klientų reikia, kad nepatirtumėte nuostolio?

Naudingi nemokami įrankiai:

- Verslo plano finansinė skaičiuoklė: inovacijuagentura.lt/plan-front/index
- Verslo modelio drobė (Business Model Canvas): inovacijuagentura.lt/pradek-versla

4 žingsnis. Pasirinkite verslo formą

Verslo formos pasirinkimas priklauso nuo to, kiek žmonių kurs verslą, kokia rizika ir kaip planuojate augti. Detalus aprašas – 3 skyriuje.

- **Verslo liudijimas** – greičiausias, tinka sezoninei ar trumpalaikei veiklai.
- **Individuali veikla pagal pažymą** – greitas ir pigus startas vienam asmeniui.
- **Mažoji bendrija (MB)** – kai kuriate su partneriais, ribota atsakomybė.
- **Uždaroji akcinė bendrovė (UAB)** – kai planuojate rimtą augimą arba reikia pritraukti investuotojų.
- **Individuali įmonė (IĮ)** - kai planuojate mažos apimties verslą, esate vienintelis savininkas ir nereikia didelio įstatinio kapitalo (jis nereikalingas).
- **Viešoji įstaiga (VŠĮ)** - kai fiziniai ar juridiniai asmenys (steigėjai) nusprendžia įkurti pelno nesiekiantį, ribotos civilinės atsakomybės viešąjį juridinį asmenį, skirtą viešiesiems interesams tenkinti.

5 žingsnis. Patikrinkite vietos klausimus su savivaldybe

Bet koks klausimas, susijęs su VIETA, PASTATU ar ŽEME Trakų rajone – kreipkitės į savivaldybę prieš pasirašydami sutartį ar investuodami.

Plačiau apie savivaldybę ir vietos klausimus – 4 skyriuje.

6 žingsnis. Įregistruokite veiklą

- Individuali veikla ir verslo liudijimas – registruojama per Mano VMI portalą: vmi.lt/manovmi
- MB ir UAB – registruojama per Registrų centro sistemą: registrucentras.lt (reikia el. parašo).
- Prieš steigiant MB ar UAB – rezervuokite pavadinimą: registrucentras.lt/jar/p/pav.php

7 žingsnis. Atidarykite verslo banko sąskaitą

MB ir UAB privalo turėti atskirą įmonės banko sąskaitą. Individualiai veiklai tai neprivaloma, tačiau labai rekomenduojama tvarkai. UAB steigimo metu pirmiausia atidaroma kaupiamoji sąskaita įstatiniam kapitalui, vėliau ji keičiama į atsiskaitomąją.

8 žingsnis. Patikrinkite leidimus ir reikalavimus

- Maisto gamyba ar prekyba – privaloma VMVT registracija.
- Apgyvendinimo paslaugos – paslaugų deklaravimas VVTAT
- Alkoholis – atskira licencija iš savivaldybės.
- Veikla viešoje erdvėje – savivaldybės leidimas.
- Veikla nacionaliniame ar regioniniame parke – parko direkcijos leidimas.

Naudingas įrankis – kontroliniai klausimynai pagal veiklos rūšį:
inovacijuagentura.lt/pradek-versla/kontroliniai-klausimynai

9 žingsnis. Susirūpinkite mokesčiais ir apskaita

- Individuali veikla – pajamų-išlaidų apskaitos žurnalas arba VMI Virtualus buhalteris (nemokamas).
- MB ir UAB – reikalinga buhalterinė apskaita. Įsivertinkite, ar tvarkysitės patys, ar samdysite buhalterį.
- PVM mokėtoju privaloma registruotis, kai metinė apyvarta viršija 45 000 EUR.

10 žingsnis. Ieškokite finansavimo ir kreipkitės pagalbos

- Savivaldybės SVV rėmimo programa: trakai.lt/verslininkams
- Inovacijų agentūros finansavimo kvietimai: inovacijuagentura.lt/finansavimo-kvietimai
- Užimtumo tarnyba – subsidijos naujoms darbo vietoms.
- Trakų krašto VVG – jei planuojate verslą kaimo seniūnijoje (Aukštadvario, Paluknio, Grendavės, Onuškio, Rūdiškių) VVG finansavimas gali būti vienas iš jums aktualiausių šaltinių. *https://www.trakuvvg.lt/lt/vietos-pletros-2024-2029-m-strategija*
- TVIC nemokamos konsultacijos – kreipkitės bet kuriuo klausimu.

3. Verslo formos – kuri tinka jums?

Prieš registruojant veiklą, svarbu pasirinkti tinkamą juridinę formą. Žemiau – keturi pagrindiniai variantai su privalumais, trūkumais, mokesčiais ir registracijos žingsniais pagal 2026 m. aktualią informaciją.

3.1. Verslo liudijimas

Verslo liudijimas – paprasčiausia forma pradėti smulkų verslą. Mokate fiksuotą mokestį už pasirinktą veiklą ir galite dirbti pasirinktą laikotarpį. Veiklų sąrašas baigtinis.

Kam tinka:

- Sezoninei veiklai (pvz. baidarių nuoma, lauko prekyba vasarą).
- Trumpam ar vienkartiniam darbui.
- Kai norite išbandyti idėją su minimalia biurokratija.

Privalumai:

- Greitas – išduodamas per 1–4 darbo dienas per Mano VMI.
- Fiksuotas mokestis – žinote iš anksto, kiek sumokėsite.
- Išduodamas nuo 1 dienos (prekybai) arba nuo 5 dienų (paslaugoms) iki 1 metų.

Trūkumai:

- Veiklų sąrašas baigtinis – ne visoms veikloms taikoma.
- Pajamos iš juridinių asmenų negali viršyti 4 500 EUR per metus.
- Nesuteikia teisės į ligos, motinystės ar nedarbo išmokas.
- Asmeniniu turtu atsakote už prievoles.

Mokesčiai nuo 2026 m.:

- GPM (fiksuotas) – priklauso nuo veiklos rūšies ir savivaldybės. Trakų rajono tarifai: teisineinformacija.lt/trakai. Fiksuotas GPM taikomas pajamoms iki 50 000 EUR per metus.
- PSD – 6,98% nuo MMA kas mėnesį. Nuo 2026 m. mėnesinė įmoka 80,48 EUR (jei tai vienintelė veikla). Mokama fiksuota suma už verslo liudijimo galiojimo dienas (net jei per tas dienas nieko neuždirbote fiksuotą PSD dalį už verslo liudijimo galiojimo

dienas vistiek reikės mokėti. Jei dirbate pagal darbo sutartį – PSD kas mėnesi mokėti neprivaloma. Galite susimokėti metų gale.

- VSD – 8,72% nuo MMA, proporcingai liudijimo galiojimo dienoms (100,54 EUR/mėn.). Kaupia pensijų stažą, tačiau nesuteikia ligos ar motinystės garantijų.

Kaip gauti (per Mano VMI):

1. Prisijunkite prie Mano VMI per savo banką.
2. Patikrinkite, ar jūsų veikla yra veiklų klasifikatoriuje (VL klasifikatorius nuo 2026-01-01): vmi.lt
3. Pasirinkite veiklos rūšį, laikotarpį ir savivaldybę, kurioje vykdysite veiklą.
4. Sumokėkite fiksuotą GPM. Sistema automatiškai apskaičiuoja proporcingai dienoms.
5. Liudijimas aktyvus. Kiekvieną mėnesį mokama PSD ir VSD įmoka.

Pastaba: *Asmenys, nenaudojantys kasos aparato, privalo pildyti Pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą (informacija: vmi.lt).*

3.2. Individuali veikla pagal pažymą

Individuali veikla pagal pažymą – universaliausias ir greičiausias būdas legaliai pradėti veiklą vienam asmeniui. Galima vykdyti beveik bet kokią nedraudžiamą veiklą.

Kam tinka:

- Dirbant vienam – be partnerių.
- Pradedant verslą ir norint išbandyti idėją su mažiausiomis sąnaudomis.
- Kai pajamos nereguliarios arba mažesnės apimties.
- Pvz.: baidarių nuoma, gido paslaugos, fotografija, konsultacijos, prekyba internetu.

Privalumai:

- Registravimas NEMOKAMAS, įregistruojama per 1 darbo dieną (dažnai tą pačią dieną).
- Paprasta apskaita – pajamų ir išlaidų žurnalas arba VMI Virtualus buhalteris (nemokamas).
- Pirmą kartą registruojant – galima pasinaudoti VSD atostogomis 1 metams.

- Galima pasirinkti: 30% leidžiami atskaitymai (nereikia rinkti čekių) arba faktinės išlaidos.

Trūkumai:

- Asmeniniu turtu atsakote už visas verslo prievoles.
- Veiklą gali vykdyti tik vienas asmuo.

Mokesčiai nuo 2026 m.:

- GPM 5% – jei metinis pelnas (pajamos minus išlaidos) neviršija 20 000 EUR.
- GPM 20% – jei metinis pelnas nuo 20 000 iki 42 500 EUR.
- GPM progresiniai 20%, 25%, 32% – viršijus 42 500 EUR pelną.
- PSD – 6,98% nuo MMA kas mėnesį 80,48 EUR/mėn. nuo 2026 m. (jei tai vienintelė veikla). Jei dirbate pagal darbo sutartį – PSD kas mėnesi mokėti nereikia. Pasibaigus metams, deklaruojant pajamas, bus apskaičiuotas galutinis PSD mokestis, nuo jūsų individualios veiklos pelno.
- VSD – 12,52% arba 15,52% (jeigu kaupiate pensiją papildomai). Mokėti kas ketvirtį.

Kaip įregistruoti (per Mano VMI):

1. Prisijunkite prie Mano VMI per banką.
2. Pasirinkite: Registrai ir leidimai → Įregistruoti individualią veiklą.
3. Užpildykite prašymą : veiklos rūšis pagal EVRK kodą, veiklos pradžios data, vieta.
4. Pasirinkite mokesčių apskaičiavimo būdą: 30% leidžiami atskaitymai arba faktinės išlaidos.
5. Pasirašykite el. parašu. Patvirtinama tą pačią arba kitą darbo dieną.
6. Gausite el. individualios veiklos pažymą. Galite pradėti veikti.

3.3. Mažoji bendrija (MB)

Mažoji bendrija – ribotos atsakomybės privatusis juridinis asmuo. Nariai neatsako asmeniniu turtu už MB prievoles. Galima steigti nuo 1 iki 10 fizinių asmenų.

Kam tinka:

- Dviem ar daugiau žmonių, kuriantiems verslą kartu.
- Kai reikia solidesnės struktūros nei individuali veikla.
- Kai nėra didelių pradinių investicijų – minimalaus kapitalo nereikia.

Privalumai:

- Ribota atsakomybė – nepasisekus verslui nariai rizikuoja tik savo įnašu, ne asmeniniu turtu.
- Nėra minimalaus įstatinio kapitalo reikalavimo – nariai patys nustato įnašų dydį.
- Galima steigti nuo 1 iki 10 fizinių asmenų.
- Gali vykdyti bet kokią įstatymų nedraudžiamą veiklą.
- Naujai atsidariusioms įmonėms pirmus 2 metus taikomas 0% apmokestinamojo pelno tarifas.

Trūkumai:

- MB nariai negali būti įdarbinti MB pagal darbo sutartį – galima tik civilinė sutartis.
- Steigėjai gali būti tik fiziniai asmenys (ne įmonės).

Mokesčiai nuo 2026 m.:

- Pelno mokestis 7% (lengvatinis) – jei apyvarta iki 300 000 EUR arba 17% standartinis.
- PSD – 6,98% nuo MMA kas mėnesį (80,48 EUR/mėn.).
- VSD – nuo 2026 m. liepos 1 d.: 13,83% nuo 90% išsiimtos sumos. Jei kaupiate pensiją papildomai – 16,83%.
- GPM – 15% nuo pajamų pagal civilinę sutartį su MB.
- PVM privalomas nuo 45 000 EUR apyvartos per metus.

Pavyzdys: *Jei išsiimate 1 000 EUR asmeniniams poreikiams, nuo 2026m. liepos 1d. VSD skaičiuojama nuo 900 EUR (90%) iki 2026 birželio 30d. nuo 500 EUR (50%).*

Kaip įsteigti (elektroniniu būdu):

1. Turėkite el. parašą – mobilusis parašas (m. parašas) arba el. tapatybės kortelė.

2. Patikrinkite ir rezervuokite pavadinimą: registrucentras.lt/jar/p/pav.php
3. Prisijunkite prie Registrų centro savitarnos sistemos.
4. Suveskite duomenis: nariai, įnašai, buveinės adresas, veiklos EVRK kodas, vadovas.
5. Visi nariai pasirašo automatiškai sugeneruotus dokumentus el. parašais.
6. Sumokėkite 17,13 EUR registravimo mokestį ir pateikite prašymą.
7. Paprastai įregistruojama per 1–3 darbo dienas. Gausite el. sertifikuotą išrašą (ESI).
8. Per 10 dienų nuo įmonės registravimo pateikti naudos gavėjus į JANGIS sistemą. Jei vėliau keičiasi vadovo ar kiti valdymo organo duomenys – pateikiama į Juridinių asmenų registrą per 5 dienas.
9. Atidarykite įmonės banko sąskaitą (reikia ESI, įstatų, vadovo tapatybės dokumento).

MB nariai negali sudaryti darbo sutarčių su savo MB. Atlyginimą galima gauti tik per civilinę sutartį, lėšas asmeniniam poreikiam, dividendai. Praktiškai tai reiškia, kad MB narys negali gauti reguliaraus darbo užmokesčio kaip įprastas darbuotojas – atostoginių, ligos pašalpų iš darbdavio. Socialinis draudimas (pensijų stažas, ligos, motinystės) kaupiamas tik tada, kai MB narys išsiima lėšas asmeniniam poreikiams (kodas 02) ir nuo jų moka VSD įmokas. Dividendų ir civilinės sutarties atveju – stažas nesikaupia.

3.4. Uždaroji akcinė bendrovė (UAB)

UAB – labiausiai paplitusi verslo forma rimtesniam verslui Lietuvoje. Akcininkai neatsako asmeniniu turtu. Tinka augančiam verslui arba kai reikia pritraukti investuotojų.

Kam tinka:

- Kai planuojate didesnę apimtį ar stiprų augimą.
- Kai norite pritraukti investuotojų ar parduoti akcijas.
- Kai verslas susijęs su didesne finansine rizika.

Privalumai:

- Ribota atsakomybė – akcininkai rizikuoja tik akcijų suma.
- Pelno mokesčio lengvata: 7% (**kai metinės pajamos neviršija** 300 000 EUR per metus) vietoj standartinių 17%.
- Naujai atsidariusioms įmonėms pirmus 2 metus taikomas 0% apmokestinamojo pelno tarifas.
- Galima parduoti ar perleisti akcijas, pritraukti investuotojų.

Trūkumai:

- Reikalingas minimalus 1 000 EUR įstatinis kapitalas.
- Sudėtingesnė apskaita ir administravimas nei individuali veikla.

Mokesčiai:

- Pelno mokestis 7% (lengvatinis) arba 17% (standartinis).
- Darbdavio socialinio draudimo įmokos: apie 1,77% VSD + 0,16% Garantinio fondo +0,16%Ilgalaikio Darbo išmokų fondo +0,14-1,4% nelaimingų atsitikimų draudimo (priklauso nuo įmonės grupės) + 1,31 (neterminuota sutartis) arba 2,03 (terminuota sutartis). Bendra darbdavio našta sudaro maždaug 3,5 nuo bruto atlyginimo.

  Iš darbuotojo bruto sumos išskaičiuojama VSD 12,52 + PSD 6,98% + GPM 20%.
- PVM privalomas nuo 45 000 EUR apyvartos per metus.

Kaip įsteigti (elektroniniu būdu):

1. Turėkite el. parašą.
2. Rezervuokite pavadinimą Registrų centro sistemoje: registrucentras.lt
3. Prisijunkite prie savitarnos sistemos ir užpildykite steigimo dokumentus.
4. Visi steigėjai pasirašo dokumentus el. parašais.
5. Atidarykite kaupiamąją sąskaitą banke ir suformuokite 1 000 EUR įstatinį kapitalą.
6. Bankas patvirtina kapitalą – įmonė įregistruojama Registrų centre.
7. Kaupiamoji sąskaita paverčiama atsiskaitomąja.
8. Per 10 darbo dienų per JADIS pateikite dalyvių/akcininkų duomenis. Į JANGIS – galutinių naudos gavėjų duomenis. Tas pats 10 dienų terminas galioja ir keičiantis duomenims.
9. Jei samdote direktorių – prieš darbo pradžią per Sodrą pateikite 1-SD pranešimą.

Jei neturite el. parašo: Galima steigti per notarą. Procesas brangesnis ir trunka ilgiau, tačiau notaras padeda paruošti visus dokumentus.

3.5. Individuali Įmonė (IĮ)

Individuali įmonė – tai juridinis asmuo, kurį steigia ir valdo vienas fizinis asmuo. Tai tarpinė forma tarp individualios veiklos pagal pažymą ir UAB – turi įmonės statusą, bet paprastesnę struktūrą nei UAB. Pradinio kapitalo nereikia.

Kam tinka:

- Vienam asmeniui, kuris nori turėti įmonę kaip juridinį asmenį, ne tik veiklą pagal pažymą
- Smulkiam verslui kai planuojama įdarbinti darbuotojus
- Tiems, kurie vėliau planuoja verslą pertvarkyti į UAB (IĮ pertvarkymo procesas paprastas)
- Verslams, kuriems reikia įmonės statuso (pvz. dirbant su didesniais klientais ar valstybinėmis institucijomis)

Privalumai

- Nereikalingas pradinis kapitalas
- Greitas elektroninis steigimas 1-3 d.d.
- Galima įdarbinti darbuotojus
- Paprasta pertvarkyti į UAB
- Pelną savininkas gali laisvai naudoti asmeniniams poreikiams
- Lankstesnė veikla nei pagal pažymas

Trūkumai

- Neribota civilinė atsakomybė (savininkas atsako savo turtu)
- Steigėjas ir savininkas gali būti tik vienas fizinis asmuo
- Reikia buhalterio
- Negalima išleisti akcijų ar pritraukti partnerių

Mokesčiai nuo 2026m.

- Pelno mokestis 7% (lengvatinis) arba 17% (standartinis). Pirmus 2 mokestinio laikotarpio metus taikoma lengvata – 0% pelno mokesčio tarifas.
- GPM 15% nuo savininko išsiimamų lėšų asmeniniams poreikiams (kodas 02)
- VSD – nuo 2026 m. liepos 1 d.: 12,52% nuo 90% išsiimtos sumos. Jei kaupiate pensiją papildomai – 15,52%.
- PSD 6,98%
- Darbdavio socialinio draudimo įmokos: apie 1,77% VSD + 0,16% Garantinio fondo +0,16%Ilgalaikio Darbo išmokų fondo +0,14-1,4% nelaimingų atsitikimų draudimo (priklauso nuo įmonės grupės) + 1,31 (neterminuota sutartis) arba 2,03 (terminuota sutartis). Bendra darbdavio našta sudaro maždaug 3,5 nuo bruto atlyginimo.
  Iš darbuotojo bruto sumos išskaičiuojama VSD 12,52 + PSD 6,98% + GPM 20%.
- PVM privalomas nuo 45 000 EUR apyvartos per metus.

Greita verslo formos atranka

Vienas asmuo, testuoja idėją → Individuali veikla pagal pažymą (greičiausias ir pigiausias startas).

Sezoninis darbas, konkreti veikla → Verslo liudijimas.

Keli partneriai kartu → Mažoji bendrija (MB).

Rimtas verslas, planuoja augti arba pritraukti investicijų → Uždarojo akcinė bendrovė (UAB).

Šis gidas yra rekomendacinio pobūdžio. Kiekviena situacija yra unikali, todėl prieš priimant galutinius sprendimus verta pasikonsultuoti su specialistais.

4. Savivaldybė ir vietos klausimai – ką būtina žinoti Trakuose

Trakų rajonas turi savo unikalią aplinką – kurortinės teritorijos statusas, Trakų istorinis nacionalinis parkas, kultūros paveldas ir ežerų zona lemia, kad prieš pradedant verslą būtina pasikonsultuoti dėl vietos.

Svarbiausia taisyklė: *bet koks klausimas, susijęs su VIETA, PASTATU ar ŽEME Trakų rajone – kreipkitės į savivaldybę PRIEŠ pasirašydami nuomos ar pirkimo sutartį ir prieš investuodami.*

4.1. Kada kreiptis į savivaldybę?

Kreipkitės į Trakų rajono savivaldybę, jei planuojate:

- Atidaryti verslą konkrečiose patalpose ar sklype – patikrinti, ar paskirtis leidžia veiklą.
- Naudoti pastatą ne pagal esamą paskirtį (pvz. gyvenamąjį namą kaip apgyvendinimo vietą).
- Statyti, rekonstruoti ar plėsti pastatą.
- Vykdyti veiklą saugomoje teritorijoje, prie ežero ar kultūros paveldo objekto.
- Verstis lauko prekyba ar sezonine prekyba viešoje vietoje.
- Rengti renginius lauke.
- Įrengti iškabą, reklaminį stendą ar lauko terasą.

4.2. Ką savivaldybė padeda išsiaiškinti?

- Ar sklypo ar pastato paskirtis leidžia planuojamą veiklą.
- Ar nereikia keisti paskirties (paskirties keitimas gali užtrukti ir papildomai kainuoti).
- Ar reikia statybą leidžiančio dokumento.
- Ar teritorija nepatenka į saugomą, kultūros paveldo ar kraštovaizdžio zoną.
- Ar taikomi papildomi apribojimai dėl kurortinės teritorijos statuso.

4.3. Kontaktai Trakų rajono savivaldybėje

Savivaldybės adresas: Vytauto g. 33, Trakai | trakai.lt

Architektūros ir žemės ūkio administravimo skyrius (kab. 320, III a.):

- Povilas Montvila, vyriausiasis architektas, skyriaus vedėjas – teritorijų planavimas, paskirties keitimas. Tel: (0 528) 58 311, el.p: povilas.montvila@trakai.lt
- Natalja Ivanova, skyriaus vedėjo pavaduotoja – techniniai projektai, statybą leidžiantys dokumentai, reklamos projektai. Tel: (0 528) 41024, el.p: natalja.ivanova@trakai.lt
- Eglė Skuodytė – kultūros paveldo objektai, adresų suteikimas. Kab. 203 (II a.), Tel: (0 528) 53 980, el.p. egle.skuodyte@trakai.lt

Teisės, personalo ir viešųjų pirkimų skyrius:

- Irena Deinarovičienė – licencijų išdavimas (alkoholis ir kt.). Kab. 108 (I a.) Tel: (8 528) 70 480, el.p: irena.deinaroviciene@trakai.lt

4.4. Trakų istorinis nacionalinis parkas ir Aukštadvario regioninis parkas

Jei planuojate bet kokią veiklą, statybą ar infrastruktūrą parko teritorijoje – PIRMIAUSIA kreipkitės į parko direkciją. Tai privaloma, net ir nedideliems statybos ar rekonstrukcijos darbams.
Trakų istorinis nacionalinis parkas apima Trakų miestą ir apylinkes. Nuostatai riboja statinius, veiklas ir vizualinę aplinką.

Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija: tinp.lt

Aukštadvario regioninio parko direkcija: arp.lt

4.5. Kurortinės teritorijos specifika

Trakams suteiktas oficialus kurortinės teritorijos statusas. Tai reiškia:

- Griežtesni aplinkos apsaugos reikalavimai – ypač prie ežerų ir saugomų teritorijų.
- Aukštesni reikalavimai vizualinei aplinkai – iškabos, reklama, statinių fasadai.
- Galimybė pozicionuoti verslą kaip kurortinį – tai kelia vertę klientų akyse.
- Sveikatingumo ir poilsio paslaugos turi palankų kontekstą ir dažniau prioritetinį finansavimą.

5. Leidimai pagal veiklos rūšį

Skirtingoms veikloms reikalingi skirtingi leidimai. Prieš pradėdami veiklą patikrinkite, kokie reikalavimai taikomi jūsų sričiai. Jei nesate tikri – kreipkitės į Trakų turizmo ir verslo informacijos centrą.

5.1. Maitinimo veikla (kavinė, restoranas, maisto gamyba)

- Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) registracija – privaloma visiems, gaminantiems ar tieksiantiems maistą viešai (vmvt.lt).
- Higienos normos ir personalo sveikatos patikrinimai.
- Alkoholio licencija – jei parduodate alkoholį (savivaldybė, kab. 108).
- Lauko terasos suderinimas su savivaldybės architektūros skyriumi.
- Ventiliacijos ar rekonstrukcijos darbai – gali reikėti statybą leidžiančio dokumento.
- Darbų saugos pažymėjimas
- Priešgaisrinės saugos pažymėjimas

5.2. Apgyvendinimo paslaugos (viešbutis, sodyba, apartamentai)

- Registracija turizmo registre – Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (VVTAT)
- Priešgaisrinės saugos reikalavimai – privalomas patikrinimas.
- Jei gyvenamosios paskirties patalpos naudojamos apgyvendinimui – pasikonsultuokite su savivaldybės architektūros skyriumi dėl paskirties.
- Trumpalaikė nuoma per platformas (Airbnb ir pan.) – taip pat reikia įregistruoti veiklą VMI.

5.3. Lauko prekyba ir renginiai

- Leidimas prekiauti viešoje vietoje – išduoda Trakų rajono savivaldybė.
- Sezoninės prekybos vieta – derinama su seniūnija.
- Renginio organizavimas – suderinimas su savivaldybe; dideliems renginiams – taip pat su policija ir priešgaisrine tarnyba.

5.4. Veikla saugomose teritorijose

- Trakų istorinis nacionalinis parkas – parko direkcijos leidimas privalomas statyboms, rekonstrukcijai ir bet kokiai fizinei infrastruktūrai.

- Aukštadvario regioninis parkas – parko direkcijos leidimas privalomas statyboms, rekonstrukcijai ir bet kokiai fizinei infrastruktūrai
- Veikla prie ežerų ir pakrančių – gali reikėti papildomo suderinimo su aplinkos apsaugos institucijomis.

Naudingas įrankis – kontroliniai klausimynai pagal veiklos rūšį:

inovacijuagentura.lt/pradek-versla/kontroliniai-klausimynai

6. Mokesčiai ir apskaita – nuo 2026 m.

Mokesčių sistema gali atrodyti sudėtinga, tačiau smulkiam verslui svarbu žinoti kelis pagrindinius aspektus. Čia pateikiama supaprastinta apžvalga. Detalesnei konsultacijai kreipkitės į buhalterį arba VMI konsultantą.

6.1. Pelno mokestis

- Standartinis tarifas – 17% (UAB, MB, IĮ).
- Lengvatinis 7% tarifas – UAB, MB, IĮ) jei pajamos iki 300 000 EUR.
- MB lengvatinis tarifas 7% (nuo 2026 m.) arba 17% standartinis – tomis pačiomis sąlygomis.

*Pirmus du mokestinius metus taikomas 0% pelno mokesčo tarifas, jeigu metinės pajamos neviršija 300 000 EUR.

6.2. Gyventojų pajamų mokestis (GPM)

- Individuali veikla: 5% jei pelnas iki 20 000 EUR; 20% nuo 20 000 iki 42 500 EUR; virš 42 500 EUR – progresiniai 20%, 25%, 32%.
- MB vadovas pagal civilinę sutartį: 15% nuo pajamų.
- Verslo liudijimas: fiksuotas tarifas (savivaldybės nustatytas).

6.3. PVM (pridėtinės vertės mokestis)

- Privaloma registruotis PVM mokėtoju, kai 12 mėn. apyvarta viršija 45 000 EUR.
- Standartinis PVM tarifas – 21%.
- Galima registruotis savanoriškai anksčiau – naudinga, jei turite didelių įsigijimų su PVM.

6.4. PSD (privalomasis sveikatos draudimas)

- Nuo 2026 m. – 6,98% nuo MMA. Mėnesinė įmoka 80,48 EUR (jei tai vienintelė veikla).
- Jei esate draustas kitur (darbo sutartis, pensininkas, studentas) – PSD kas mėnesį papildomai mokėti nereikia.
- Verslo liudijimas: maksimali metinė PSD suma – 80,48 × 12 = 965,76 EUR.

6.5. VSD (valstybinis socialinis draudimas)

- Verslo liudijimas: 8,72% nuo MMA, proporcingai liudijimo dienoms. Kaupia pensijų stažą, bet nesuteikia ligos ar motinystės garantijų.
- MB nariai (nuo 2026 m. liepos 1 d.): 13,83% nuo 90% išsiimtos sumos. Su papildomu pensijų kaupimu – 16,83%.
- Darbuotojai dirbantys pagal darbo sutartį moka 12,52% nuo darbo užmokesčio, kurie nuskaičiuojami nuo gaunamo atlyginimo.

6.6. Apskaita pagal verslo formą

- Individuali veikla – pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalas (elektroninis ar popierinis) arba VMI Virtualus buhalteris: vmi.lt/evmi/virtualus-buhalteris-i.aps
- Verslo liudijimas – pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalas (jei nenaudojamas kasos aparatas).
- MB ir UAB – privaloma pilna buhalterinė apskaita. Galite naudotis apskaitos programomis arba samdyti buhalterį.

7. Finansavimo galimybės

Verslo pradžia dažnai reikalauja investicijų. Trakų rajone verslininkams prieinami keli finansavimo šaltiniai – nuo savivaldybės programų iki ES fondų.

7.1. Trakų rajono savivaldybė

- Smulkiojo ir vidutinio verslo (SVV) rėmimo programa – teikiama kasmet: trakai.lt/verslininkams/smulkiojo-ir-vidutinio-verslo-remimo-programa
- Mokesčių lengvatos verslo liudijimams – savivaldybė nustato fiksuotus GPM tarifus.

7.2. Inovacijų agentūra

- Finansavimo kvietimai (reguliariai atnaujinami): inovacijuagentura.lt/finansavimo-kvietimai
- Finansavimo priemonių vedlys: inovacijuagentura.lt/paslaugu-sarasas/finansavimo-priemoniu-vedlys.html
- Verslo e. gidas mokymuisi: versloegidas.inovacijuagentura.lt

7.3. Užimtumo tarnyba

- Subsidijos naujoms darbo vietoms kurti – darbdavys gali gauti dalies darbo užmokesčio kompensaciją.
- Verslo pradžios parama registruotiems bedarbiams.

Daugiau informacijos: uzt.lt

7.4. Trakų krašto vietos veiklos grupė (VVG)

- Parama smulkiems kaimo vietovių verslams per LEADER programą.

Aktualiausia Grendavės, Aukštadvario, Rūdiškių, Onuškio, Paluknio seniūnijų verslams.

7.5. Kitos Nacionalinės institucijos

- Centrinė projektų valdymo agentūra (CPVA) – ES struktūrinių fondų finansavimas: cpva.lt
- Nacionalinis plėtros bankas (ILTE) – paskolos ir garantijos smulkiam verslui: ilte.lt

- Aplinkos projektų valdymo agentūra (APVA) – ekologiniams ir žaliesiems verslams: apva.lt
- Nacionalinė mokėjimų agentūra (NMA) – žemės ūkio ir kaimo plėtros finansavimas: nma.lt

8. Svarbiausi kontaktai

Trakų TVIC – nemokamos verslo konsultacijos

Trakų turizmo ir verslo informacijos centras yra pirmasis kontaktas bet kokiu verslo klausimu Trakų rajone.

- El. paštas: trakaitic@trakai.lt
- Telefonas: +370 528 51934
- Svetainė: trakai-visit.lt
- Adresas: Karaimų g. 41, Trakai

Valstybinės institucijos

- VMI – mokesčiai, registracija, konsultacijos: vmi.lt | mano.vmi.lt
- Sodra – socialinis draudimas, darbuotojų registracija: sodra.lt
- Registrų centras – juridinių asmenų registracija: registrucentras.lt
- Inovacijų agentūra – finansavimas ir konsultacijos: inovacijuagentura.lt
- Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba

  https://vvtat.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-54/vartojimo-paslaugos-78/turizmo-paslaugos-125/apgyvendinimo-paslaugu-teikimas-603/
- VMVT – maisto verslo reikalavimai: vmvt.lt
- Užimtumo tarnyba – parama darbo vietoms: uzt.lt
- Nacionalinis visuomenės sveikatos centras: nvsc.lt
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas: vpgt.lt
- Darbo inspekcija https://vdi.lrv.lt/lt/

Trakų rajono savivaldybė

- Adresas: Vytauto g. 33, Trakai. www.trakai.lt

Saugomos teritorijos

- Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija: tinp.lt
- Aukštadvario regioninio parko direkcija: arp.lt

9. Svarbiausi teisės aktai

Šie teisės aktai reglamentuoja verslo veiklą Lietuvoje. Nereikia jų visų skaityti – naudokite kaip nuorodą kylant konkrečiam klausimui.

Verslo steigimas ir valdymas

- Lietuvos Respublikos Civilinis kodeksas
- Akcinių bendrovių įstatymas
- Mažųjų bendrijų įstatymas
- Juridinių asmenų registro įstatymas

Mokesčiai

- Pelno mokesčio įstatymas.
- Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.
- PVM įstatymas.
- Buhalterinės apskaitos įstatymas.

Darbo santykiai ir socialinis draudimas

- Darbo kodeksas
- Valstybinio socialinio draudimo įstatymas

Klientai ir duomenų apsauga

- Vartotojų teisių apsaugos įstatymas.
- Bendras duomenų apsaugos reglamentas (BDAR) – privalomas, jei renkate klientų duomenis.
- Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas.

Statybos ir teritorijų planavimas

- Lietuvos Respublikos statybų įstatymas.
- Trakų istorinio nacionalinio parko apsaugos reglamentas.

10. Starto atmintinė – 10 žingsnių

1. Išsigryninkite verslo idėją – atsakykite į 4 pagrindinius klausimus.
2. Patikrinkite rinką – ar yra paklausa ir kas konkuruoja.
3. Sudarykite paprastą finansinį planą – investicijos, mėnesinės išlaidos, atsipirkimas.
4. Pasirinkite verslo formą – liudijimas, individuali veikla, MB ar UAB.
5. Jei planuojate veiklą konkrečioje vietoje – PIRMIAUSIA konsultuokitės su savivaldybe.
6. Patikrinkite, kokie leidimai reikalingi jūsų veiklos rūšiai.
7. Užregistruokite veiklą – per Mano VMI arba Registrų centrą.
8. Atidarykite verslo banko sąskaitą (MB ir UAB privaloma).
9. Ieškokite finansavimo – savivaldybės programa, Inovacijų agentūra, Užimtumo tarnyba.
10. Susisiekite su Trakų turizmo ir verslo informacijos centru.